

POKOJ A DOBRO

KATOLÍCKY ČASOPIS
FARNOSTI MARKUŠOVCE

04
2025
NOVEMBER
27. ROČNÍK
ZALOŽENÉ 1999

Foto: Stanislav Chyla

03 | Relikvie svätých

08 | Sviatosť birmovania

11 | Jubilejné putovania

EDITORIÁL

MILÍ ČITATELIA!

Sme pútnici. Putujeme od začiatku príchodu na tento svet. Niekedy sa však len tak bezcieľne či chaoticky túlame, odbiehame zo svojej cesty, inokedy bežíme, ba priam letíme za akýmsi nami vymysleným cieľom. No sú aj dni, kedy posúvaním sa vpred otravujeme putovanie iných. V tomto jubilejnom roku by sme si mali pripomenúť a nanovo obnoviť, že sme pútnikmi nádeje.

Pútnik by mal dospieť k poznaniu, že putovanie je samotný život, ktorý dostal so všetkými schopnosťami aj obmedzeniami ako dar pre seba, pre iných a pre tento svet. Pochopiť a prijať, že každý svojou jedinečnosťou a v každej chvíli spoluprotvorí náš svet. Preto je dôležité žiť každú prítomnú chvíľu s Bohom.

Nádej je krásna cnosť a nepatrí len kresťanom. Dáva zmysel veriacim aj neveriacim. Inak by nebol dôvod ráno vstať z postele a žiť. Je však potrebné dennodenne rozlišovať medzi nádejou falošných „prorokov“ a Božou nádejou.

Vstupujeme do novembra. Je to spomienkový mesiac a druhému novembru dávame prívlastok „dušičkový“. Predchádza mu však **prvý november – deň svätosti**. Nedávno vyhlásil pápež Lev XIV. dvoch nových svätcov – prvého mileniála Carla Acutisa a patróna mládeže Piera Giorgia Frasatiho. Kvôli čomu potrebujeme, aby pápeži vyhlasovali ešte ďalších a nových svätých? Okrem iného aj preto, aby – keď sa nám stane, alebo sa nám bude zdať, že všetko navôkol je len negatívne a zlé a žijeme čudnú dobu – aby sme si aj cez čítanie životopisov svätých uvedomovali, že vždy boli dobro-zlé časy a dobro-zlí ľudia. No tí, ktorí sa usilovali o svätosť – čiže naplno žiť s tým, čím boli obdarení a kde sa narodili, prispeli k poľudšteniu spoločnosti a ku spásu svojej duše aj duší iných. Boh dáva rásť pšenici aj kúkol'u spolu. Nevytrháva priebiežne kúkol', aby nezničil pšenicu. A na konci bude súdiť Boh, nie my.

Ešte stále môžeme využiť **PRÍLEŽITOSŤ jubilejného roka** napríklad aj tým, že si každý deň obnovíme svoje krstné sľuby modlitbou: Pane, daj, aby môj život slúžil tebe na slávu, mne na spásu, ľuďom na radosť a svetu na osoh.

Pax et bonum!

MONIKA HODNICKÁ |
ŠÉFREDAKTORKA
monika.hodnicka@gmail.com

Relikvia Faustína Kovalská
foto: Vladimír Fedorek

RELIKVIE SVÄTÝCH

„Preto aj my, obklopení takým oblakom svedkov, zhod'ne všetku príťaž a hriech, ktorý nás opantáva, a vytrvalo bežme v závode, ktorý máme pred sebou, s očami upretými na Ježiša...“ (Hebr 12, 1-2)

V deň nášho krstu pre nás zaznelo vyzývanie svätých. To bolo po prvýkrát, čo nám v priebehu nášho života bola darovaná táto spoločnosť „starších“ bratov a sestier – svätých, ktorí prešli tou istou cestou ako my, ktorí poznali tie isté námahy, a ktorí navždy žijú v Božom objatí. List Hebrejom označuje túto spoločnosť, ktorá nás obklopuje, výrazom „oblak svedkov“. Takýto sú svätí: je to celý oblak svedkov. Kresťania v boji proti zlu nezúfajú. Kresťanstvo pestuje jednu nevyliciteľnú dôveru: neverí, že negatívne a rozkladné sily by mohli zvíťaziť. Posledným slovom nad dejinami človeka nie je nenávisť, nie je smrť, nie je vojna. V každej chvíli života nám pomáha Božia ruka a tiež nenápadná prítomnosť všetkých veriacich, ktorí „*nás predišli so znakom viery*.“

V rýchlom svete, kde sa všetko meria úspechom a výkonmi, sa môže úcta k relikviám zdať ako niečo zastarané. A predsa práve moderný človek potrebuje spomaliť, nadýchnuť sa posvätna a znovu objaviť svätosť vo všednosti. Relikvie svätých nie sú len pamiatky na život osôb z minulosti – sú znakom Božej prítomnosti v dejinách Cirkvi aj v našom živote.

PREČO MAJÚ VÝZNAM AJ DNES?

- **Ukazujú, že svätosť je možná.** Svätec nebol nadčlovek, ale človek, ktorý sa rozhodol pre Lásku.
- **Spájajú nebo so zemou.** Sú mostom medzi viditeľným a neviditeľným svetom.
- **Učia úcte k telu.** Pripomínajú, že aj naše telo je chrámom Ducha Svätého a je posvätné.
- **Prinášajú inšpiráciu.** V slabosti svätých spoznávame silu Božej milosti.
- **Dávajú koreň viery.** Pripájajú nás k reťazi veriacich, ktorí kráčali pred nami.
- **Prebúdajú nádej.** Z ich životov cítiť, že dobrý a milosrdný Boh má vždy posledné slovo.

My kresťania katolíci nepokladáme svätých nad svojho najvyššieho Pána, ale vo svätých si uctieваме Boha, ktorého milosť svätí využívali na osobné posväcovanie, a tak sa stali dokonalejšími. Teda úcta k svätým neodporuje prvému Božiemu prikázaniu. Svätým sa neklanáme, len si ich osobitne uctieваме.

Obrazy a sochy svätých si uctieваме aj preto, lebo nám pripomínajú tých, ktorých zobrazujú. Vzbudzujú v nás nábožnosť, povzbudzujú nás k čnostiam a pripomínajú nám nebeskú odmenu. Nekladíme zázračný obraz nad Boha, ale vždy naň pozeráme ako na obraz svätého. Žijeme v kultúre celebrít a mladých často povzbudzujú, aby mali za vzor ľudí zo sveta športu alebo umenia. O čo viac treba uctievať svätých, ktorí sú už oslávení Bohom.

Uctieваме si aj relikvie, čiže pozostatky tiel svätých (to sú relikvie 1. stupňa), v ktorých už tu na zemi prebývala čistá duša. Duch Svätý posväcoval a Pán života ich slávne vzkriesi z mŕtvych. Ani toto nie je v rozpore so Svätým písmom. Sám Boh cez relikvie svätých koná rôzne zázraky. Medzi relikvie sa počítajú aj tie veci, ktoré svätí v živote používali, napríklad ich odev a najmä nástroje umučenia (to sú relikvie 2. stupňa). Najvzácnejšou relikviou je sám kríž, na ktorom zomrel Spasiteľ sveta. Relikvie 3. stupňa sú tie predmety, ktorých sa svätý dotkol, alebo sa veriaci (látkou, ružou...) dotkli relikvie prvého alebo druhého stupňa. Uctievaním relikvií oslavujeme Boha prostredníctvom týchto vzorných Božích priateľov, lebo svätí sa prihovárajú za nás, aby nám bol Boh milostivý pre zásluhy jeho Syna, Ježiša Krista. Bez Ježišových zásluh by nám ani svätí nemohli u Boha nič vyprosiť.

Relikvie nám neponúkajú magickú moc, ale tiché pozvanie priblížiť sa k Bohu cez životy tých, ktorí ho milovali celým srdcom.

VLADIMÍR FEDOREK | FARSKÝ VIKÁR

AKTUÁLNA TÉMA

KAŽDÝ Z NÁS MÁ SVOJHO BODYGUARDA

Dňa 2. októbra slávime spomienku Svätých anjelov strážcov. Svätá omša pri tejto príležitosti ma viedla k ľútosti, že si na svojho anjela strážneho spomeniem len málokedy.

S ošky anjelikov, smajlíky v smartfónoch, či najrôznejšie články na internete nám pritom anjelov pripomínajú často. Niektorí autori spájajú konkrétnych anjelov strážcov s konkrétnym znamením zverokruhu, či dátumom narodenia. Využívajú rôzne rituály, meditácie, vizualizácie, sviečky a vyzývajú k spojeniu sa s anjeli, aby mohli človeka vnútorne viesť. Tieto praktiky však nie sú v súlade s kresťanskou vieroukou a patria k ezoterike. V anjelov verili viaceré pohanské kultúry a takmer všetky starobylé orientálne náboženstvá, pričom prvé známe kresby anjelov vznikli už v starovekom Egypte, preto náuka o anjeloch nie je výlučne kresťanská. Sväté písmo hovorí o anjeloch viac ako 350x, ale vždy len okrajovo, nikde sa nenachádza samostatná téma o anjeloch (na rozdiel od rôznych apokryfov). V centre zjavenia sú totiž dejiny spásy človeka, a preto Písmo hovorí viac o činnosti anjelov ako o ich podstate. Súkromná úcta k anjelom strážcom začala počas raného stredoveku v Anglicku (o. r. 800) a jej centrom sa stalo Španielsko. Pápež Lev X. (1513 – 1521) oficiálne uznal sviatok k anjelom strážcom v r. 1518. Čo o nich teda vieme?

Foto: Peter Lazor

CIRKEVNÁ NÁUKA O ANJELOCH

V kresťanskej teológii existuje cirkevná náuka o anjeloch vychádzajúca z Božieho zjavenia – nazýva sa angelológia (gr. angelos – anjel; gr. logos – slovo, náuka). Táto náuka nám približuje základné pravdy o všetkých anjeloch a osobitne nám približuje i „*náplň práce*“ našich bodyguardov. Anjela strážneho si možno s istou mierou obraznosti predstaviť ako duchovného „*ochrancu*“ – nie nepodobného telesnému strážcovi, ktorý ticho, no ostrážito dohliada na náš život. No zatiaľ čo telesný strážca chráni pred vonkajším nebezpečenstvom, anjel strážny nás vedie predovšetkým vo vnútornom zápase o dobro. Je neviditeľným svedkom a sprievodcom, ktorého úlohou nie je zasahovať silou, ale inšpirovať, varovať, povzbudiť a – ak treba – aj napomínať. Jeho úloha vyplýva z Božej lásky, nie z našej zásluhy, a jeho cieľom je naša svätosť.

ANJELI STRÁŽCOVIA

Anjeli strážcovia sa rozlišujú na strážnych anjelov osôb a na strážnych anjelov spoločenstva (Michal Archanjel – ochranca Cirkvi). Tomáš Akvinský píše, že Božia prozreteľnosť spravuje nižšie bytosti cez vyššie a preto Boh ustanovil ľuďom anjelov strážcov. Pôsobenie anjela strážcu človek nebadá, lebo pôsobenie anjelov je začlenené do riadneho vykonávania Božej prozreteľnosti a jeho pôsobenie nenahrádza činnosť človeka. Ochrana anjela strážcu sa vzťahuje predovšetkým

na záležitosti spásy a len nepriamo sa týka časných vecí. Úloha anjela strážcu trvá po celý ľudský život a preto osobný anjel nikdy celkom neopustí svojho zverenca. Anjel sa, ako maximálny altruista, v prvom rade usiluje podeliť s človekom o svoju radosť z viery, nádeje a lásky, ktorú prežíva v Bohu. Neúnavne prosí Boha a modlí sa za zvereneho človeka, pozitívne vplýva na človeka svojimi radami, využívajúc svoju obdivuhodnú múdrosť, a to hlavne pri životných rozhodnutiach – napríklad manželstvo, duchovné povolanie, skúška... Anjel strážny ochraňuje svojho zverenca pred útokmi diabla a jeho pomocníkov a pred rôznymi inými nebezpečenstvami – fyzickými i duchovnými. Keď dôjde k najväčšej tragédii a človek nezíska spásu, nemôžeme za to pripisovať vinu jeho anjelovi, ten totiž neomylné a usilovne robil čo mohol; musel však rešpektovať slobodné rozhodnutie zverenej osoby. Takisto nemožno zazlievať strážnemu anjelovi, ak jeho zverenec utrpí nejakú fyzickú ujmu (úraz, nešťastie, chorobu). Anjelovou úlohou je predovšetkým duchovné dobro, spása zverenej duše (ale i ďalších duší). Anjel buduje Božie kráľovstvo a z veľkého „*nadhladu*“ vidí a vie, že fyzická ujma už neraz pomohla vyššiemu duchovnému dobru. Strážny anjel je v Božom svetle slávy, a preto už nijako nemôže trpieť – nesmúti, ak jeho zverenec nedosiahne spásu.

ANGELOLOGIA

Angelológia nás učí, že anjelská prirodzenosť nestojí vyššie ako ľudská prirodzenosť. Anjeli a ľudia majú spoločné povolanie – „*k priateľstvu s Bohom*“. Úloha anjelov bola – je a bude – skon-

centrovaná na Krista, pretože Ježiš Kristus je stredobodom sveta anjelov. Anjeli sú prítomní v Ježišovom vykupiteľskom diele počnúc od zvestovania, cez jeho nanebovstúpenie, končiac až jeho druhým príchodom. Ľudia, ale i anjeli sú vykúpení Kristom a vďaka jeho zásluhe môžu mať účasť na nadprirodzenom Božom živote, teda byť svätí. Majú za cieľ večné a blažené prebývanie v Bohu a taktiež spoluoslavujú pravého Boha, a to najmä pri slávení Eucharistie.

ANJEL STRÁŽNY

Modlitba k anjelovi strážnemu je jednou z prvých modlitieb, ktoré učia kresťanskí rodičia svoje deti. Určite si väčšina z vás vybaví slová krátkej modlitby, ktorá sa začína slovami „*Anjel Boží, strážca môj...*“ alebo „*Anjeličku, môj strážničku...*“. Otázne však je, prečo to deti učíme modliť sa každý večer, či ráno a my dospelí to už realizujeme len výnimočne? Každý si môže odpovedať sám. Nazdávam sa však, že za úmyslom mnohých rodičov môže byť práve motív ochrany ich dieťaťa pred zlými vplyvmi. No takúto ochranu potrebujeme odhliadnuc od veku naozaj všetci. Dobrý anjel pre seba nepotrebuje nič, nepotrebuje nejakú pozemskú slávu, pozornosť, uznanie alebo odmenu – on už to všetko vrchovato prežíva v Bohu. Avšak naša vďačnosť za túto službu a uvedomenie si, že po svojom boku takéhoto ochrancu máme určite stojí za našu pozornosť. V prílohe vám preto prinášam modlitby k anjelom strážcom pre deti i dospelých.

Vďaka ti, Bože, za našich bodyguardov – anjelov strážnych!

PETRA KLUČÁROVÁ |

MODLITBA K ANJELOVI STRÁŽNEMU PRE DETI

Anjel Boží, strážca môj, prosím ťa: vždy pri mne stoj! Pomocnú mi ruku daj, vo všetkom mi pomáhaj, aby som vždy, v každej chvíli, viedol (viedla) život Bohu milý. A tak tebou chránený (chránená), bol (bola) raz v nebi spasený (spasená). Amen.

MODLITBA K ANJELOVI STRÁŽNEMU PRE DOSPELÝCH

Môj drahý, svätý anjel strážca, ty poznáš moju cestu, ktorá ma má zaviesť do neba. Riad' moje kroky, aby som nezišiel z cesty spásy. Ty poznáš zámer Boha vzhľadom na môj život. Pomáhaj mi, prosím, aby som počúval vnuknutia Ducha Svätého.

Napĺňaj moje srdce láskou, dobrotou a milosrdenstvom. Pomôž mi, aby som všetko robil s jemnosťou, trpezlivosťou a citlivosťou.

Buď mojim ochrancom na cestách do večnosti, chráň moje telo, dušu i ducha od Zlého. Ukáž mi slabosti mojej povahy, aby som vo vedomí vlastnej malosti nasmeroval svoje srdce k tomu, čo je milé Bohu a robil môjmu nebeskému Otcovi radosť. Nauč ma počúvať ťa a buď pri mne, aby som nezblúdil.

Na sklonku dňa prinášaš moje modlitby pred Boží trón. Ukáž mi dobro i zlo, ktoré som v dnešnom dni prežil, aby som mohol zlo ľutovať a vďaka tvojej pomoci sa polepšil a za dobro mohol úprimne chváliť môjho Boha Otca, Ježiša a Ducha Svätého.

Ty bdieš pri mne, keď zaspávam, prijmi moje večerné pozdravy, moje poďakovania i prosby. Požehnávaj ma a stráž v čase spánku. Verím, že ma budeš posilňovať v hodine mojej smrti. Modli sa za mňa k svätému Jozefovi, aby aj on pri mne stál v chvíli mojej smrti a vypros mi na tú hodinu aj oporu mojej nebeskej matky. Potom ma zaved', môj anjel strážca, k Ježišovi, môjmu Pánovi. Amen.

Zdroje: Marián Chovanec – Angelológia
Modlitba k anjelovi strážnemu | tvlux.sk

VŠEOBECNE O ANJELOCH

Priamy výrok o stvorení anjelov nachádzame v Kol 1,16: „V ňom (Kristovi) bolo stvorené všetko na nebi a na zemi, viditeľné i neviditeľné, tróny aj panstvá, kniežatstvá aj mocnosti. Všetko je stvorené skrze neho a pre neho.“
Boli teda stvorení skôr ako ľudia.

Anjeli sú duchovné, netelesné a nehmotné bytosti, preto nie sú empiricky (vedecky) skúmateľní. Majú rozum a slobodnú vôľu, avšak nemajú hmotné telo. Anjeli sú svojou prirodzenosťou nesmrteľní, lebo sú nehmotní a nepozostávajú z fyzických častí. Zánik nebeských duchov by bol možný iba vtedy, keby ich chcel Boh zničiť svojou zničujúcou vôľou. Anjeli nie sú všadeprítomní (ako Boh). Svojou dokonalosťou, ktorá sa prejavuje jasom ich slávy, prevyšujú všetky viditeľné stvorenia. Každý anjel je kompletná, jedinečná, rozumná a svojprávná podstata – je osobná bytosť. Majú veľkú inteligenciu a rozum, pretože majú akoby účasť na božskej vševedičnosti a vedia o všetkom, „čo sa na zemi udeje“. Ich poznanie je oveľa dokonalejšie, ako u ľudí. Hoci je anjelské poznanie veľmi veľké, predsa je obmedzené. Nepoznajú nadprirodzené Božie tajomstvá, pokiaľ im ich Boh nezjaví, nevidia do ľudského srdca (do mysle človeka), ak to človek nejako neprežradí. Anjeli tiež nedokážu s istotou predvídať slobodné budúce skutky, či iné náhodné veci a ani nevedia, kedy bude koniec sveta. Anjeli trpezlivo, vytrvalo a neškodne vnukajú ľuďom účtívú Anjeli sú duchovné, netelesné a nehmotné bytosti, preto nie sú empiricky (vedecky) skúmateľní. Majú rozum a slobodnú vôľu, avšak nemajú hmotné telo. Anjeli sú svojou prirodzenosťou nesmrteľní, lebo sú nehmotní a nepozostávajú z fyzických častí. Zánik nebeských duchov by bol možný iba vtedy, keby ich chcel Boh zničiť svojou zničujúcou vôľou. Anjeli nie sú všadeprítomní (ako Boh). Svojou dokonalosťou, ktorá sa prejavuje jasom ich slávy, prevyšujú všetky viditeľné stvorenia. Každý anjel je kompletná, jedinečná, rozumná a svojprávná podstata – je osobná bytosť. Majú veľkú inteligenciu a rozum, pretože majú akoby účasť na božskej vševedičnosti a vedia o všetkom, „čo sa na zemi udeje“. Ich poznanie je oveľa dokonalejšie, ako u ľudí. Hoci je anjelské poznanie veľmi veľké, predsa je obmedzené. Nepoznajú nadprirodzené Božie tajomstvá, pokiaľ im ich Boh nezjaví, nevidia do ľudského srdca

Z FARSKEJ KRONIKY

Rubrika, v ktorej vám chceme prinášať zaujímavosti z našej farnosti, ktoré boli kedysi zapísané do našej farskej kroniky. Založil ju v roku 1940 vtedajší pán farár Ján Skrak. Do kroniky, nazývanej aj HISTORIA DOMUS, zapisoval zaujímavosti až do čias nástupu socializmu. Z obdobia totality tam nie je nič napísané. Obnova prišla až v deväťdesiatych rokoch nariadením pána biskupa Františka Tondru. V roku 1997 sa stal farárom v Markušovciach Mons. Ján Duda, ktorý nadviazal na historickú tradíciu v Markušovciach. Dúfame, že zápisky z našej histórie vám spríjemnia čítanie nášho časopisu.

Dňa 1. januára 1943 boli sčítané matričné dáta z roku 1942. Vo farnosti sa narodilo a bolo pokrstených 113 detí: Markušovce 66 detí, Teplička 28 detí, Lieskovany 18 detí. Zomrelých bolo 64: Markušovce 36 Teplička 21, Lieskovany 7. Zosobášilo sa 15 párov.

Dňa 3. marca 1943 Okresný úrad v Spišskej Novej Vsi pod tlakom tunajšej DP čiže Deutsche Partaj a Hitler Junge zastavil vydávanie Farského listu Markušovce. Obrátil som sa na Predsedníctvo Redakčného krúžku v Bratislave, ktorému predsedom bol Mons. Dr. Michal Buzalka, biskup. Členom tohto krúžku som bol aj ja. Bezvýsledne. Nemecký vliv ovládol náš život na Slovensku.

Dňa 13. januára došla odpoveď od Ministerstva školstva a národnej Osvety v nasledovnej veci: Učiteľský zbor drevárskej školy zakázal žiactvu mimoškolskú činnosť – najme žiactvu v SKM čiže v Slovenskej katolíckej mládeži. Takto zakázali žiakovi Františkovi Šukolovi účinkovať na akademiách a divadelných predstaveniach SKM. V tejto veci som prosil biskupa Dr. Buzalku, aby na ministerstve zakročil. Na jeho zakročenie Ministerstvo odpovedalo: „Učiteľský zbor drevárskej školy žiactvu zakázalo mimoškolskú činnosť preto, lebo žiactvo je vyčerpané.“ Hľa, ako zasahujú Cirkvi nepriateľské živly! Vo veci odovzdania movitosti a nemovitosti cirkevných škôl vedie sa spor aj naďalej, aj tento rok. Chceli by sme zachovať aspoň kantorské byty, lebo v pozemkovej knihe sú zapísané na meno Cirkvi a nie školy. Ale, či sa ubránime?

ŠTEFAN SALOKA, FARÁR |

(Pôvodný zápis vdp. Jána Skraka bez gramatickej korektúry)

foto: Markušovské ochotnícke divadlo, archív Márie Gurčíkovej

(do mysle človeka), ak to človek nejako neprezradí. Anjeli tiež nedokážu s istotou predvídať slobodné budúce skutky, či iné náhodné veci a ani nevedia, kedy bude koniec sveta. Anjeli trpezlivo, vytrvalo a neškodne vnukajú ľuďom úctivú bázeň voči Bohu – vznešený dar Ducha Svätého. Slobodná vôľa anjela je primeraná jeho veľkému poznaniu – vôľa anjela je oveľa silnejšia ako vôľa človeka, preto anjeli majú neporovnateľne väčšiu moc ako ľudia. Anjeli môžu medzi sebou komunikovať - ak anjel chce dať informáciu inému, ten to už vie. Môžu zasahovať do poriadku ľudí iba z Božieho dovolenia. Ich vplyv na ľudí nie je priamy. Anjeli môžu pôsobiť na ľudské zmysly a myšlienky iba nepriamo. Pretože keby mohli pôsobiť priamo, tak by už človek neniesol zodpovednosť za svoje skutky. Anjeli nemôžu nič urobiť „len“ zo svojej vôle, nemajú moc niečo stvoriť, nemôžu robiť zázraky sami, bez Božieho poverenia, lebo to nie je v prirodzenosti anjelov. Anjeli sa premiestňujú mocou vôle, tak ako ich myšlienka – kde chcú byť, tam sú. Sú teda lokalizovaní v mieste svojho účinkovania. V Písme nachádzame zmienky aj o hierarchii anjelov - základné delenie dobrí a zlí dopĺňa delenie na serafínov, cherubínov, tróny, panstvá, kniežatstvá, mocnosti, sily, anjelov a archanjelov. Hierarchická štruktúra je vlastná celému stvoreniu, avšak delenie dobrých anjelov je druhoradé, v kresťanskej teológii stále nie je potvrdené žiadne konkrétne delenie anjelov. Taktiež je v nebi dokonalé poznanie, preto anjeli nepotrebujú mená. Keď však plnia nejakú úlohu, dostávajú meno podľa nej.

PETRA KLUČÁROVÁ |

SVIATOSŤ BIRMOVANIA

V našej farnosti sa každé štyri roky birmovanci pripravujú na sviatosť birmovania.

A tak sme sa pripravovali aj my, 75 mladých. Začali sme v októbri 2024
a o rok na to - 18. októbra 2025 - sme prijali sviatosť.

Počas našej prípravy sme mali desať stretnutí, na ktorých nás farský vikár, Vladimír Fedorek, sprevádzal a formoval. Rozprávali sme sa o viere, fungovaní cirkvi a okrem iného, hlavnou témou bolo Desiat Božích prikázaní. Samozrejme, že niektoré informácie nám neboli cudzie. Ale presne na tie sme si ukladali nové. Sme mladí a veľa sa pýtame a presne takou formou nám bolo mnoho otázok zodpovedaných. Vznikli nové názory, presvedčenia. Nasávali sme a uvedomovali si, že to, či budem kresťanom a či budem žiť život tomu príslúchajúci, je to, čo chcem. Naši milovaní rodičia nám otvorili dvere a my sa rozhodujeme, či takou cestou pôjdeme. A je na nás, ako bude vyzeráť náš kresťanský život.

Farský vikár nám dal všetko, čo mohol. Svoj čas, ktorého určite

nemá veľa, energiu, ktorú sme mu určite rýchlo čerpali a vedomosti, ktoré sme potrebovali. A za všetko mu patrí naše ĎAKUJEM.

Birmovka nie je len o tom, že si zberám podpisy z omší, spovedí či akcií. Nepatrí k tomu len študovanie Svätého písma. Áno, je to dôležité. Ale birmovka je o tom, že my si vytvárame vzťah s Duchom Svätým a chceme a prosíme o Jeho dary.

Chceme, aby v nás prebýval. Omša, počas ktorej sme túto jedinečnú sviatosť prijali, bola čerešničkou na torte, ktorú sme piekli celý rok z receptu, ktorý nam dali rodičia, starí rodičia, učitelia a všetci, ktorí nejakým spôsobom ovplyvnili našu vieru.

Sme vďační za celý uplynulý rok a neprestávame prosieť o dary Duha Svätého.

NATÁLIA ADAMCOVÁ |
FOTO: JOZEF VOKÁL

NÁZOR PSYCHOLÓGA

EPIDÉMIA NEPOZORNOSTI

V posledných rokoch sa o poruche pozornosti s hyperaktivitou (ADHD) hovorí čoraz častejšie. Na sociálnych sieťach pribúdajú videá o neurodiverzite, mnohí sa v popisoch symptómov nachádzajú a začínajú sa pýtať: „Nemám aj ja ADHD?“

Žijeme v rýchlej dobe, ktorá nám nepretržite ser-víruje nové upozornenia, tisíce podnetov a zdanlivo nás núti k multitaskingu. Zhodneme sa v tom, že naša myseľ je zahľtená, ale ADHD ako diagnóza nie je len nepozornosť a roztržitosť. Ide o neurovývinovú poruchu v spôsobe, akým človek spracúva informácie, podnety a emócie.

AKO SA ADHD PREJAVUJE V DOSPELOSTI

Dospelí ľudia s ADHD nemusia prejavovať svoju hyperaktivitu ako deti, pretože sa postupne naučia, čo nie je v spoločnosti žiaduce. Ostáva im však silný vnútorný nepokoj, myšlienkový chaos, rýchle prepínanie pozornosti a neschopnosť dlhodobo udržať záujem o jednu vec. V každodennom živote sa to môže pre-javiť ako zabudnuté termíny, rozpracované projekty, ťažkosti s organizáciou dňa, neporiadok v e-mailoch, oneskorené odpovede, či neustále meškanie. Môže to viesť k pocitom viny, nízkej sebaúcte či dokonca k vyhoreniu. Zaujímavé je, že mnohí z týchto ľudí sú kreatívni, intuitívni, empatickí a dokážu byť v určitých oblastiach mimoriadne sústredení – keď ich niečo na-ozaj nadchne, dokážu pri tom stráviť hodiny a nevnímať svet okolo.

MODERNÉ TECHNOLOGIE A „ADHD SPOLOČNOSŤ“

Svet, v ktorom žijeme, zhoršuje našu schopnosť sú-strediť sa, a to aj u tých, ktorí ADHD nemajú. Každé pípnutie mobilu, každé upozornenie na sociálnych sieťach, každé rýchle video či správa v messengeri akt-ivujú v mozgu dopamínový systém – rovnaký, aký sa

spája s odmenou. Krátke, rýchle, pestrofarebné pod-nety nás nútia neustále presúvať pozornosť a znižujú našu toleranciu na nudu. Výsledkom je tzv. digitálna rozptýlenosť, kvôli ktorej nevieme čítať dlhé texty, nedokážeme chvíľu sedieť v tichu, ideme vyvesiť bielizeň a zrazu sa ocitneme v kuchyni a nevieme si spomenúť, čo sme chceli urobiť. V mnohom tak na-podobňujeme správanie človeka s ADHD, aj keď ide o civilizačný jav, nie o diagnózu.

NÁVRAT K POZORNOSTI

Dobrou správou je, že schopnosť sústredenia sa dá obnoviť. Pomaly, vedome, s trpezlivosťou. Prvým krokom je všímavosť (mindfulness), ktorá nás učí vnímať prítomný okamih bez hodnotenia. Môže to byť aj jednoduchá modlitba, pozorovanie prírody alebo pár minút hlbokého dýchania, ktoré spomalí naše vnútorné tempo. Druhým krokom je digitálna disciplína – obmedziť notifikácie, nastaviť si „tichý režim“, nebrať telefón k raňajkám ani do postele. Znie to banálne, ale ide o reálnu formu sebazaprenia v prospech vnútornej slobody. Tretím krokom je bu-dovanie štruktúry a rytmu v bežných dňoch. Je skvelé mať denný program, jasne určený čas na prácu aj od-počinok. Tento rytmus obnovuje nielen duševnú, ale aj duchovnú rovnováhu.

Žijeme v čase, ktorý skúša hranice našej pozornos-ti. Ak sa nám podarí nájsť rovnováhu medzi aktivitou a odpočinkom, medzi technológiou a tichom, medzi „byť“ a „konať“, vrátíme sa k plnohodnotnému preží-vaniu prítomnosti.

ZUZANA KLUČÁROVÁ |
PSYCHOLOGIČKA

GODZONE TOUR POPRAD

Tento rok sme opäť mali možnosť
zúčastniť sa podujatia
Godzone tour v Poprade.
Hlavná myšlienka sa niesla
v duchu slobody.

Vystúpenia, piesne a svedectvá, všetky odkazovali na jedno: Kristus za nás zomrel, **aby sme my neboli väznení v hriechu a stali sa slobodnými**. A na Godzone bolo srdce každého naplnené radosťou zo slobody. Sloboda nie je dostatok finančných prostriedkov alebo splnené sny a túžby. Znamená to možnosť, rozhodnúť sa sám. Myslíme si, že sme slobodní, no každý deň sme ovplyvnení názormi na sociálnych sieťach, počtom srdiečok pod príspevkami, viac dbáme na kritiku ostatných než na vlastný úsudok. Na to tu je Ježiš, On nám ukazuje správnu cestu a je na nás, ako sa rozhodneme. Vo chvíľach, ktoré sme prežívali, sa slová piesní menili na modlitby.

Návštevou nás potešil aj náš biskup, Mons. František Trstenský, ktorý nás povzbudil vo viere: „...oplátka, ktorú prijímame, nie je len keksík, je to živý Ježiš!“ Uvedomujme si to a buďme vďační za dar slobody a viery.

NATÁLIA ADAMCOVÁ,
VERONIKA ZUMERLINGOVÁ

foto: Adriana Lazorová

JUBILEJNÉ PUTOVANIE

NAŠA FARSKÁ PÚŤ DO MEDŽUGORIA

Po odpustovej slávnosti v Lieskovanoch, v nedeľu 17. augusta 2025, ešte plní dojmov a radosti zo spoločného farského spoločenstva, sme sa v nedeľu večer vydali na tradičnú autobusovú púť do Medžugoria. Naša cesta bola nielen putovaním po krásnych miestach, ale najmä putovaním srdca — smerom k Pánovi a k jeho Matke, Kráľovnej pokoja.

V pondelok ráno sme dorazili do Vepriča, známeho mariánskeho pútnického miesta, ktoré svojou tichou atmosférou a krásou prírody pripomína Lurdy. Tam sme slávili prvú svätú omšu našej púte a v modlitbe prosili o požehnanie pre všetkých, ktorí nás sprevádzajú modlitbami doma. Zvyšok dňa sme strávili na Makarskej, kde sme si dopriali chvíľu oddychu pri mori a spoločného rozhovoru. Večer nás už čakala cesta do Medžugoria.

Po príchode sme sa hneď v utorok nechali vtiahnuť do modlitbovej atmosféry tohto výnimočného

miesta. Spoločne sme sa modlili ruženec svetla a rozjímali nad tajomstvami Kristovho života. Veľkým zážitkom bola aj návšteva komunity Cenacolo, kde sme počúvali svedectvá mladých ľudí, ktorí našli nový zmysel života v Bohu. Ich úprimnosť a radosť z viery sa hlboko dotkla každého z nás.

V stredu skoro ráno sme vystúpili na vrch Križevac, kde sme sa modlili krížovú cestu. Každý krok do kopca bol akoby symbolom našich osobných krížov, ktoré sme odovzdávali Pánovi. Na poludnie sme navštívili mesto Mostar so slávnym Starým mostom a bohatou históriou, kde sa prelína kultúra i viera.

Nasledujúce ráno sme vystúpili na Podbrdo — miesto zjavenia Panny Márie. V tichu a modlitbe sme jej zverovali svoje rodiny, farnosť i všetkých, ktorí potrebujú Božiu pomoc. Po duchovne naplnenom dopoludní sme sa presunuli k vodopádom Kravice, kde sme spoločne prežili čas oddychu a radosti zo spoločenstva.

Záver púte bol venovaný osobnému stíšeniu a modlitbe. Každý mal možnosť zotrvať v tichu, pred Eucharistiou či na modlitbe ruženca — načúvať Božiemu hlasu v srdci.

Bol to deň, keď sme mohli ešte raz prejsť v duchu celú púť a uvedomiť si, že najväčším darom, ktorý si odnášame, je vnútorný pokoj a obnovená túžba po svätosti.

S vďačnosťou sme sa v sobotu vracali domov — obohatení o nové priateľstvá, duchovné zážitky a posilnení vo viere. Medžugorie opäť potvrdilo, že Mária skutočne vedie svoje deti k Ježišovi.

VLADIMÍR FEDOREK |
FARSKÝ VIKÁR

foto: Miroslav Borženský

RAZ PÚTNÍK, NAVŽDY PÚTNÍK

ALEBO OČAMI PÚTNÍKA - ZAČIATOČNÍKA

ODHODLANIE VYKROČIŤ

Jubilejný rok 2025 pozýva, hlavne kresťanov, putovať. Azda najrozšírenejšou a najobľúbenejšou je púť do Ríma a do Vatikánu. Prejsť všetkými štyrmi bránami a získať potrebné milosti. Sú aj takí, ktorí si zaumienili navštíviť tento rok čo najviac jubilejných chrámov na Slovensku. No sú aj takí, ktorí sa vydali na viacdennú púť. A to nielen do Compostely.

Prvá augustová fatimská sobota 2025 bola pre pútnikov od Svätej Božieho Milosrdenstva v Smižanoch (SBM) na horu Butkov jednou z možností sebazáporu, odriekania, posilnenia vo viere, nájdania odpovedí na otázky, ktoré si nesú v srdci... Putovanie plánovaných 246 km počas 9 dní sa javilo byť zvládnuteľným bremenom. Očami, nohami, hlavou a predstavou pútnika – začiatočníka.

NAIVNÁ PREDSTAVA PRÍPRAVY AJ PUTOVANIA

Presvedčiť seba samého, že to ako pútnik zvládne, išlo dosť ľahko. Načítané „zážitky“ iných pútnikov pôsobili skôr ako dobrodružná výzva na „*nahmatanie si svojich hraníc*“. A k tomu jasné presvedčenie o tom, že to nebude ani dovolenka, ani turistika, ale chodenie počas ktorého sa bude modliť, rozjímať, rozprávať so spolupútnikmi alebo len tak kráčať v tichu sám a v rozjímaní. Pekná, takmer romantická predstava. Nevynímajúť všetky tie „*ľudské poistky*“ pre prípad, keby... Oblečenie na všetky možné druhy počasia, štyri páry dobrých vychodených topánok a veľa materiálneho zabezpečenia „*na cesty*“, ktoré poznáme z balenia sa na bežný výlet. Všetko záruka manažérskeho zvládnutej prípravy zdolať na púti seba a zároveň urobiť niečo pre svoju vieru. Tak prečo sa nevybrať na púť.

S takýmto značne pyšným zmýšľaním sa pútnik vyberie v sobotu ráno, spolu s ďalšími, cca 70 spolupúť-

nikmi, zväčša skúsenejšími, na svoju prvú púť. Kúsok pohrdajúc tými, ktorí si zobrali so sebou ihly na prepichovanie pluzgierov, s nepochopením, že predsa si bolo treba zobrat „len“ dobré topánky. Krútiac hlavou nad tými, ktorí išli len s malým batôžkom a palicou.

NALADENIE SA NA SPOLOČNÉ KRÁČANIE

Všetko sa to začalo o 6.30 hod. svätou omšou v SBM, ktorú celebroval pomocný o. biskup Ján Kuboš a koncelebroval rektor SBM o. Peter Klubert. S biskupským poženianím na cestu a zavesením jubilejného krížika každému pútnikovi na krk sme sa teda vydali na púť. Mladí, starší, zdraví aj s chorobami, prekvapivo aj deti, štyri rehoľné sestry a duchovne nás sprevádzal pallotín zo SBM o. Artur. Veľmi dôležitú rolu zohrala aj pútnická kapela Camino s úžasnou „spievankou“ Mariannou, ktorej – ako sama tvrdila – daroval Boh „externé plúca“. Deväť dní totiž vytrvalo s úsmevom a láskou kopcami aj údoliami vo vysokých tónoch, dodávala nám ostatným piesňami silu a svedectvo viery. Dodnes v našich ušiach znie jej krásne zaspievané Áronovo požehnanie...

SKORÉ VYTRIEZVENIE VLASTNEJ SEBESTAČNOSTI, ALEBO VEDIEŤ PRIJAŤ POMOC

Na druhý deň sa objavili už aj v dobrých topánkach prvé pluzgiere a v nasledujúcich dňoch odpadla dokonca celá podošva z „osvedčených“ topánok. Zdá sa, že prišla prvá lekcija pokory. Počas púte boli pútnici ochotní požičať svoje topánky a ošetriť jeden druhému rany na chodidlách. Zelený štvrtok v praxi. Predstava „dobrej

prípravy“ na púť sa postupne rozpadávala ako domček z karát. Pútnik sklopí hlavu a poprosí o pomoc – aj o ihlu a náhradné topánky. Dokonca príde ponuka ortézy na koleno, bez ktorej by pútnik ťažko došiel na horu. Zakúsiť pomoc „Šimona“ nie je jednoduché, no napriek tomu povznášajúco výchovné. Tých výchovných a vhodne načasovaných „lekcií“ prišlo dosť.

„Miesto nie je len priester. Je to povolanie. Je to dar,“ spomenul v jednom vysielaní náš rodák – kňaz Matúš Reiner. „Miesto, na ktorom sa nachádzame dnes, je miesto, kde sa chcem darovať. Miesto je darom, priesterom, kde môžeme slúžiť a priniesť seba druhým.“

Pútnik si môže slovo Miesto pokojne nahradiť slovom CESTA PÚTNIKA.

JE MOŽNÉ TEŠIŤ SA Z CESTY, NIEN Z CIEĽA

„Pútnik za Ježišom vie, že cieľ nie je miesto, ale láska, ktorou kráča...“ Táto myšlienka na darovanej drevenej tabuľke od mladej ženy – jednej zo šiestich sestier, ktorá nás prichýlila na noc v domčeku u svojej svokry, prišla presne včas. Počas púte sa našli ľudia, ktorí boli ochotní nás prichýliť na prenocovanie, boli neskutočne štedrí – nielen na priester, ktorí nám poskytli, na jedlo, ktoré nám nabalili aj na cestu, ale hlavne svojím otvoreným milujúcim srdcom. A lístkom, na ktorom napísali svoje prosby, ktoré sme im ako pútnici zobrali a niesli na horu Butkov. Pútnik posilnený svedectvom viery týchto ľudí začína chápať, čo zažíva počas púte. Zažíva svoj obraz života. Zažíva obrazy zo Svätého písma. Zažíva Božiu lásku, ktorá sa stará a premieňa srdcia.

SPREVÁDZANIE DENNÝMI POSOLSTVAMI ZO SVÄTÉHO PÍSMA

Takmer nepochopiteľné a neuveriteľné sa zdalo byť, že čítania zo Svätého písma počas ranných svätých omší nás pripravili na aktuálnu situáciu daného dňa. Nepochopiteľne doslovne. Páter Artur viedol pútnikov slovom, spovedou, povzbudením. Ako Mojžiš, ktorý viedol svoj ľud po púšti, vedel presne vycítiť, kedy sme už boli unavení a začali by sme „reptať“. Vtedy vedel, že treba dať ľuďom prestávku a zabezpečiť jedlo. A povzbudiť Božím slovom. No nie dlho, maximálne 10 minút, aby sa pútnici nezasedeli a nezabudli, že putujú.

VÝSTUP NA HORU BUTKOV

„Ak nevládzeš, tak ešte pridaj,“ znie známy športový slogan. Pred finálnym výstupom na horu Butkov, po deviatich dňoch sebazáporu, to platilo o to viac. Na bežnej turistike by sa asi dostavil pocit rezignácie. Na púti sa dostavila odovzdanosť do Božej prozreteľnosti. Pustiť pomyselnú kontrolu nad svojím životom. A vtedy pútnik pocíti to, o čom doteraz len čítal a počul. Že Boh sa zakaždým neuveriteľne a dokonca vrchovato postaral. A stará sa aj naďalej. Hmatateľne, reálne, naozaj... Treba mať len odovzdané a vnímavé srdce.

SLOVO NA ZÁVER

Púť treba zažiť. Lebo skúsenosť je neprenosná. Zažívať, že nemáme svoj život plne pod kontrolou, a napriek tomu sa Boh stále stará aj tým, že nám zakaždým pošle toho „správneho“ človeka do cesty, ktorého práve v tej chvíli potrebujeme. To je veľmi silné a významné poznanie z púte.

Pútnik začiatočník si na začiatku myslel, že sa vydá na cestu sebazáporu, odriekania, hľadania odpovedí na svoje otázky. Počas púte sa dozvedá od niekoľkonásobnej pútničky, že putovanie vníma ako svoje životné rozhodnutie, aspoň raz počas roka úplne darovať seba a časť svojej dovolenky Bohu. Pretože opakované putovanie môže meniť srdce človeka.

Za 10. jubilejnú púť 2025 zo Svätyne Božieho milosrdenstva v Smižanoch na horu Butkov ďakuje

MONIKA HODNICKÁ |

Foto: archív pútníkov

SVEDECTVÁ Z PUTOVANIA NA HORU BUTKOV

ON ŤA VOLÁ PO MENE

Na začiatku bolo volanie, kráčaj so mnou. Ono bolo čoraz silnejšie. Pôjdem jeden, dva dni a uvidíme, prípadne sa vrátim. Ale keď nastúpiš na loď, už sa nedá vystúpiť.

Úprimne, nebolo to vždy ľahké. Keď kráčaš s Ježišom, s tými ktorých si pribalila do batoha, nesieš ich vo svojom srdci, s láskou prosíš za nich, on Ti dá silu vytrvať. A keď si uvedomíš, máme Jubilejný rok, čas milostivý, o to väčšia nádej a sila.

Stretáš krásne spoločenstvo ľudí, moji súputníci, navzájom sa spoznávame, zdieľame, prežívame spolu deň čo deň. Každodenná sila svätej omše, eucharistia, modlitba, spev, katechézy, spoveď, to je hnací motor. Teraz je čas pre teba, pre tvoju dušu. Spoznávaš dedinky, hory, lesy, mestá, všade Ťa vítajú srdeční, milí ľudia so slzami v očiach. Sú neskutočne štedrý, ponúkajú ti posteľ, otvárajú svoje domy. Úprimne Pán Boh odmeň za všetko a všetkým!

Je na mieste otázka, keby sme boli na ich mieste, mali by sme otvorenú náruč, srdce pre núdznych? Keď sme prišli na Butkov, to sa nedá opísať, to treba zažiť. Víta Ťa otvorená náruč našej Nebeskej mamy, všetci sme je deti. Milosrdný Ježiš je tu pre teba, len pod' k nemu a on Ťa volá po mene: „Neboj sa, otvor svoje srdce, ja ti vyliečim rany, povedz mi to, čo Ťa trápi. Pros a dostaneš, klop a otvoria ti, odpusť a bude ti odpustené.“ Pútnik za Ježišom vie, že cieľ nie je miesto, ale láska, ktorou kráča. Nech je za to všetko oslávený náš Nebeský Otec. Amen

ANASTÁZIA SOPKOVÁ |
MARKUŠOVCE

SILNOU MOTIVÁCIOU BOLO PUTOVAŤ V JUBILEJNOM ROKU

Prvé pozvanie na púť som razantne odmietla. To nie je nič pre mňa! Zranené koleno mi hovorilo, že som sa určite rozhodla dobre. O rok neskôr prišlo druhé pozvanie. Doteraz netuším, prečo som začala nad tou myšlienkou uvažovať. Vedela som, že to bude veľmi, veľmi náročné. O to viac, že koleno stále nebolo v poriadku. No putovať práve v jubilejnom roku bolo silnou motiváciou.

Mojou výbavou nebola predchádzajúca kondičná príprava, ale len odovzdanosť.

Na cestách púte človek stretne veľa ľudí, no môže stretnúť aj sám seba a hlavne spoznávať toho, ktorý je Cesta, Pravda a Život. Cez otlaky, bolesť a celkovú únavu som často nebola schopná vnímať modlitby ani svoje myšlienky. Nútená prijať svoju vlastnú nedokonalosť, vnímajúc, že všetko čo mám, je dar, uvedomovala som si, že to, čo ja môžem dať Bohu, je moje fiat. Keď my hovoríme áno, Pán sa postará. Koleno ma nebolelo ani raz. Veď nie sme tulákmi, ale pútnikmi. Pútnikmi nádeje.

ZUZANA ADAMCOVÁ | MARKUŠOVCE

POKOJ A DOBRO!

Aj tento rok som bola oslovená palloťinom pátrom Arturom, aby som sa pripojila k nim na pešiu púť. Už druhý rok je to púť zo Smižian na horu Butkov. Pred rokom som absolvovala jednu etapu zo Smižian do Kravian. Pre rodinné dôvody som však nepokračovala. Táto jedna etapa bola pre mňa tak náročná, že som bola rada, že idem naspäť domov aj s dcérou. Ona mi po pol ceste stále hovorila, aby som už volala domov, nech prídu po nás. Napriek náročnosti som si povedala, že o rok to skúsím znova. Bola som odhodlaná ísť. Keď mal prísť deň putovania, skutočnosti nabrali riadne obrátky, v rodine sa vyskytli samé závažné zdravotné problémy, ale napriek tomu som sa vybrala na púť. Predsavzala som si, že musím dať Bohu čas, ktorý máme celý od neho.

Začali sme vo Svätyni Božieho milosrdenstva svätou omšou s o. biskupom Jánom Kubošom, ktorý ma svojím príhovorom utvrdil v tom, že máme putovať. Okrem iného vo svojej kázni spomenul sv. Brigitu Švédsku, ktorá konala kajúce púte. Bola matkou, mala (asi) 8 detí a iste mala veľa povinností a starostí vyplývajúcich z jej manželského a rodinného života.

V poslednej dobe sa mi často v mysli vynárali slová z Evanjelia, ktoré Pán Ježiš vyslovil hneď na začiatku: „(...) robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.“

Po mojej prvej púti z Michaloviec do Smižian som pochopila, že je dôležité putovať a priniesť obeť Bohu, ale na tejto púti som sa utvrdila, že takéto kajúce putovanie je pre nás potrebné a očisťujúce. Každý máme za čo prinášať obeť a prednášať modlitby.

Toto putovanie som opäť nedokončila pre rodinné dôvody. Bolo mi veľmi ťažko odísť zo spoločenstva úžasných ľudí, s ktorými sme znášali bolesti aj radosti. Bol to čas skúšok, obety, očistenia, stíšenia sa od hľuku telefonátov, informácií. Počas putovania sme mali stále pripravené pohostenie, prístrešie a to ma utvrdilo v presvedčení, že na Slovensku to nie je až také zlé. Všade nás privítali a pohostili milí ľudia, nakrmili nás, poskytli nám prístrešie. Chcem sa tiež poďakovať mojim spolupútničkám z Markušoviec za ich prítomnosť a spoločenstvo na púti.

Ak Boh dá, chcela by som o rok dokončiť celú púť. Srdečne vás pozývam na spoločné putovanie s Pánom. Amen.

MÁRIA GREČKOVÁ, MICHALSKÁ |
MARKUŠOVCE

Stretnutie s bývalým kaplánom vo Svätom kríži, o. Petrom Zimermanom.
Foto: archív pútnika

REPORTÁŽ

FARSKÁ PÚŤ NA ORAVU

SOCHA KRISTA NA KLINE

Po úvodnej modlitbe a s požehnaním nášho kňaza sme sa vydali dvoma autobusmi na sever Slovenska. Našou prvou zástavkou bola obec Klin, nad ktorou sa vo výške 686 m n.m. týči na kopci Grapa monumentálna Socha Krista s výškou 9,5 m. Je kópiou slávnej brazílskej sochy v Rio de Janeiro. Z tohto nádherného posvätného

miesta je impozantný výhľad na oravský región s Oravskou priehradou, ba až do Poľska. Cestou k Soche Krista sme sa modlili ruženec k Sedembolestnej Panne Márii, rozjímajúc o jej bolestiach. V kaplnke Božieho milosrdenstva sme mali svätú omšu, ktorú slávil Vladimír Fedorek. V homílii nám v krátkosti priblížil svätca dňa, ktorý si zvolil chudobný život, ale zároveň bol radostným v každej situácii. Jeho láskou a šťastím bol

Ježiš v Eucharistii, o čo by sme sa aj my mali usilovať. Zároveň nám povedal, že 1. októbra bol v Taliansku schválený zákon, podľa ktorého sa po takmer päťdesiatich rokoch obnoví štátny sviatok sv. Františka, patróna krajiny. Sväté prijímanie sme prijímali pod obojakým spôsobom, keďže sme v jubilejnom roku.

PLAVBA PO ORAVSKEJ PRIEHRADE

Po svätej omši i prehliadke udržiavaného areálu sme sa presunuli do Námestova, kde po obedňajšej prestávke nasledovala plavba loďou po Oravskej priehrade. Počas plavby sme mohli pozorovať okolitú oravskú krajinu s prírodou až k zasneženým končiarom Vysokých Tatier. Na Slanickom ostrove sme sa dozvedeli históriu zatopených obcí i vodnej nádrže a prezreli si galériu umenia v pôvodnom Kostole Povýšenia Svätého kríža.

KRIVÁ, RODISKO BLAHOŠLAVENTEJ ZDENKY SCHELINGOVEJ

Odtiaľ sme pokračovali do Krivej, kde v jubilejnom chráme sv. Jozefa Robotníka je pri bočnom oltári na podstavci umiestnená jej socha. Po modlitbe Korunky Božieho milosrdenstva a Litánií k sr. Zdenke nám miestny kostolník, ktorý býva v susedstve jej rodného domu, porozprával o niektorých udalostiach jej života. Bola veľmi kruto mučená vo väzniciach, ale vtedy sa o tom nesmelo hovoriť. Až svedectvo spoluväzenkyne Heleny Kordovej (Wildeovej), ktorá prišla po 40 rokoch v roku 1994 z Anglicka vypovedať jej mučenickeho príbeh, zohralo rozhodujúcu úlohu pri procese blahorečenia. Uctili sme si aj relikvie prvej blahoslavennej Slovenky, z Kongregácie milosrdných sestier Svätého kríža. V júli tohto roku uplynulo od jej smrti 70 rokov. Pre zaujímavosť: 29. septembra 2025 odvysielala TV LUX reláciu U Nikodéma, ktorej témou bola práve blahoslavená Zdenka Schelingová. V súčasnosti prebieha proces jej svätorečenia.

Cestou späť sme sa v autobuse pomodlili radostný ruženec a v povznesenom duchu sme sa vracali z vydarenej farskej púte. Púť zorganizovalo Ružencové bratstvo z Lieskovian. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na príprave, najmä Magdaléne Mrovčáckovej za organizáciu púte, nášmu kňazovi Vladimírovi Fedorekovi za duchovné sprevádzanie i všetkým pútnikom, že sa prihlásili na púť a vytvorili duchovné spoločenstvo z celej farnosti.

JOZEF SENDREJ | TEPLIČKA

foto: Peter Lazor

Z FILIÁLKY TEPLIČKA

BARTOLO LONGO A JEHO CESTA K SVÄTOSTI

V blízkosti ruín antických Pompejí vyrástli Nové Pompeje. Mesto, ktoré je najznámejším mariánskym pútnickým miestom v celom Taliansku. S jeho vznikom a rozkvetom koncom 19. storočia sa spája meno bl. Bartola Longa.

S menom Bartola Longa sa stretáme pri modlitbe Pompejskej novény alebo v krátkej modlitbe, ktorú sa modlíme v kostole pri výmene ružencových tajomstiev či z poznania jeho životného príbehu návštevou pútnického miesta v Pompejách v rámci pútnického zájazdu.

BŮRLIVÁ MLADOSŤ

Bartolo Longo sa narodil v roku 1841 v nábožnej kresťanskej rodine. Dostal dobrú náboženskú výchovu a vzdelanie. Stal sa právnikom. V mladosti počas štúdií v Neapole sa zaplietol do veľmi pochybnej spoločnosti. Zanechal vieru a prenasledoval Cirkev. Začal žiť veľmi zlý život, vyznávať satana a robiť iba zlo. V istom okamihu pochopil, že je to zlá cesta, po ktorej kráča. Vymaniť sa z tejto zloby však nebolo jednoduché. So svedomím zatieneným výčitkami začal hľadať spôsob pokánia.

V ťažkom vnútornom rozporení počul vnútorný hlas, ktorý mu hovoril: „Ak hľadáte spásu, šírte ruženec. Kto šíri ruženec, bude zachránený! To je prísľub Panny Márie.“ S modlitbou ruženca a s pomocou dominikánov znovu nachádza stratenú vieru a cestu k obráteniu. Sám sa stal laickým dominikánom tretieho rádu a prijal meno brat Rosario na počesť ruženca.

CESTA OBRÁTENIA

V Nových Pompejách a v okolí, kde sa v roku 1872 usadil, sa stal horlivým šíriteľom modlitby ruženca. V novom prostredí, kde žil, sa veľmi usiloval o pozdvihnutie duchovného života. Do pôvodného farského kostola, ktorý opravil, zadovážil obraz Ružencovej Panny Márie, ktorý bol značne poškodený a ktorý dal zreštaurovať na vlastné náklady. Pred obrazom zhromažďoval miestnych ľudí i ľudí z okolia na modlitbu ruženca. Prichádzalo čoraz viac ľudí, ktorí začali žiť vieru práve cez modlitbu ruženca. V úsilí šíriť

ruženec ho podporoval aj Pápež Lev XIII., ktorý bol veľkým ctiteľom ruženca.

Ako právnik prijal ponuku spravovať majetky miestnej bohatej gróffy Marianny de FUSCO, ktorá ovdovela s piatimi malými deťmi a s ktorou sa neskôr aj formálne oženil (ako dominikána ho viazal sľub čistoty). Stala sa mu spoločníčkou a podporovateľkou na jeho ceste pokánia.

Spolu s ňou založil Sväté bratstvo ruženca a najmenej dve rehoľné kongregácie.

Povzbudzovaný podporou predstavených, z finančných zdrojov manželky a tiež zo zbierok veriacych z celého Talianska začal v roku 1876 stavať kostol, ktorým je dnes Bazilika Ružencovej Panny Márie. Kostol bol dokon-

čený v roku 1891. Do hlavného oltára dal preniesť obraz Ružencovej Panny Márie s malým Ježiškom na rukách, so svätým Dominikom a Katarínou Sienskou, pred ktorým na začiatku svojho obrátenia začal šíriť modlitbu ruženca a ktorý je dnes duchovným centrom baziliky.

CHARITATÍVNA DOBROČINNOSŤ

Popri duchovných aktivitách sa intenzívne zapájal aj do charitatívnej činnosti. Hneď vedľa Baziliky postavil sirotinec pre osirelé deti a domovy pre chudobných. Pre dospievajúce deti, ktorých rodičia sa o nich z rôznych dôvodov nestarali, zriadil najprv hospic pre chlapcov, neskôr aj pre dievčatá. Záležalo mu na dobrej výchove mládeže. Zabezpečil im možnosti všestranného vzdelávania, aby mali šancu byť v dospelosti dobrými a zodpovednými ľuďmi. Výchovnú a vzdelávaciu činnosť zveril reholným kongregáciám. Založil časopis Ruženec a Nové Pompeje. Veľa písal, rozširoval duchovnú literatúru, poučné články, rôzne modlitby. Charitatívnu činnosť vykonával až do svojej smrti.

Bartolo Longo zomrel 5. októbra 1926 a je pochovaný v bazilike v kaplnke, ktorá nesie jeho meno, v blízkosti hlavného oltára, tak ako si prial „*k nohám Panny Márie Ružencovej*“. Jeho manželka a spoločníčka, ktorá ho životom sprevádzala a obetovala celý svoj majetok na všetky spoločné dobročinné, charitatívne a duchovné diela, zomrela v roku 1924.

Bartolo Longo dostal za celoživotné dielo v roku 1925 pápežské ocenenie Rytier veľkého kríža Božieho hrobu. Svätý Ján Pavol II. ako vtedajší pápež ho pri jeho blahorečení v roku 1980 označil za apoštolu ruženca. Pápež František vo februári toho roku schválil jeho svätorečenie, avšak termín stanovil už súčasný pápež Lev XIV. na nedeľu 19. októbra 2025.

MÁRIA KOŇÁKOVÁ | TEPLIČKA

PRE RODIČOV

O (NE)POMÁHANÍ

Známy vývinový psychológ Lev Vygotskij vybudoval celú teóriu raného vývinu okolo staviteľskej metafory, ktorou vyjadril kľúčové poslanstvo o tom, ako sa deti učia. Hlavnou úlohou rodičov je podľa neho stavať lešenie, nie dom. A teda hneď, ako začne byť bábätko schopné robiť niečo samostatne, je to pre rodičov signál, že sa majú stiahnuť.

Ako teda stavať „*len*“ lešenie? Jednoducho – príliš nepomáhať. Nerobiť za dieťa to, čo už zvládne samo. Nekrmiť ho, keď už vie držať lyžicu, nevykladať ho na gauč, keď naň vie vyliezť, nepodávať mu hračku, ak sa k nej vie pripliaziť.

Občas sa však vyskytnú chvíle, keď aj škôlkar potrebuje byť bábätkom, o ktoré sa niekto postará. Aj v prvom roku života dieťaťa budú situácie, keď bude potrebovať vašu pomoc, aj keď danú činnosť už zvláda. Preto je potrebné lešenie stavať citlivo. Nenútiť, ale ponúknuť možnosť vyskúšať si niečo bez pomoci. Takto deti učíme, že niektoré veci zvládnu aj samy a budujeme ich sebavedomie už v ranom veku. Pociť, že niečo dokázali a že trochu „*pohli svetom*“, motivuje viac ako pochvala.

Najlepšie funguje učenie vtedy, keď je úloha pre dieťa o niečo ťažšia, než aktuálne zvláda. Ak sa rodičom podarí pripraviť prostredie dieťaťa tak, aby muselo prekonať len malú vzdialenosť k získaniu novej zručnosti, bábätko bude napredovať rýchlo a hladko.

Ponúkame aj praktické tipy, ako prenechať časť aktivity dieťaťu do jedného roka a stavať

tak len pomyselné lešenie.

Stavanie veže: Umožnite dieťaťu umiestniť vrchnú kocku tak, že spodnú podržíte, aby nespadla. Nakoniec dokáže vežu postaviť samo.

Samoobslužné činnosti: Keď dieťa pije vodu, pridržte mu pri ústach hrnček tak, aby ho držalo oboma rukami a vaše ruky pridržali tie jeho. Postupne pomáhajte len jednou rukou, ležérnym držaním, až prestaňte pomáhať úplne.

Puzzle: Veľké puzzle s malým počtom dielikov poukladajte tak, že budú blízko pri sebe otočené správnym smerom. Bábätko spraví len minimálny pohyb a bude hotovo. Postupne ich dávajte ďalej od seba, neskôr ich aj otočte.

V prvom roku je stavanie lešenia ťažšie a všetko trvá dlhšie, než keby ste to urobili za dieťa. Chce to však trpezlivosť, odvahu a dôveru v jeho schopnosti. Počas stavania lešenia nie je žiaduci hnev, stres, ani strach. Snažme sa dieťa povzbudiť, nie vystrašiť natoľko, aby stratilo túžbu objavovať. Keď to nejde, vyskúšate to nabudúce a možno trochu inak.

BARBORA CHOVANCOVÁ |

(Zdroj: J. Bašňáková, E. Vavráková, J. Zemandl: Psychológia pre milujúcich rodičov)

ODPUSTOVÁ SLÁVNOST MARKUŠOVCE

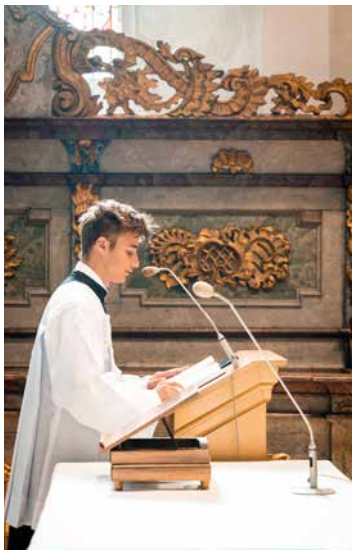

Foto Šimon Salanci

ODPUSTOVÁ SLÁVNOSŤ TEPLIČKA

ORAVSKÁ PŮŤ FARNÍKOV

SVÄTOSŤ PRE KAŽDÉHO

Na prahu mesiaca september sme s radosťou sledovali svätorečenie dvoch mladíkov, Talianov, ktorí sú pre nás povzbudením k svätosti každodenného života. Boh ich obdaril silnou vierou, radosťou zo života, charizmou, solidárnym cítením.

PIERA GIORGIA FRASSATIHO A CARLA ACUTISA,

okrem toho, že zomreli mladí, charakterizujú spoločné črty – každodenné prijímanie Eucharistie, úcta k nebeskej Matke, láska k prírode – ochrana prírody, starostlivosť o ľudí na okraji spoločnosti, evanjelizácia, skromnosť. Na pohreb obom prišlo mnoho ľudí, chudobných, ktorých členovia rodín nepoznali. Možno tu spomenúť aj prepojenie s Poliakmi. Sestra Piera Giorgia, Luciana, sa vydala za poľského diplomata Jana Gawrońského, čím vzniklo úzke spojenie rodiny Frassati s Poľskom. Carlo mal zas poľskú pestútku, Beatu Sperczyńsku, ktorá ho viedla k viere, ukázala mu modlitbu, ruženec a priateľstvo s Ježišom, čo bol podľa jej slov prvý impulz k svätosti, a ten si Carlo pamätal po celý život.

PIER GIORGO (6. 4. 1901, Turín 4. 7. 1925, Turín), patrón mládeže a Katolíckej akcie v Taliansku, sa narodil ako prvé z dvoch detí v bohatej buržoáznej rodine rodičom Alfrédovi (právnik, politik, zakladateľ i dlhoročný šéfredaktor denníka La Stampa) a Adelaide (uznávaná maliarka). Žil každodennú svätosť. Každý deň adoroval Ježiša, prijímal ho do svojho srdca účasťou na sv. prijímaní a načúval jeho hlasu. Po počiatočnom domácom vzdelávaní navštevoval verejnú školu a potom klasické gymnázium vedené jezuitmi. V roku 1918 začal študovať inžinierstvo na Turínskej polytechnike, s túžbou pomáhať baníkom – jednej z najviac znevýhodnených skupín vtedajšieho Talianska. Bol aktívny v mnohých katolíckych organizáciách, najmä v Katolíckej akcii, Talianskej federácii katolíckych univerzít a v Spoločnosti sv. Vincenta de Paul. V roku 1920 vstúpil do Talianskej ľudovej strany a v roku 1922 do Tretieho rádu sv. Dominika, kde prijal meno Girolamo (Hieronym).

Nestážoval sa na nepriazeň osudu, ale v radosť privádzal iných k výšinám. Zdolal vrcholy Apenín i Álp. Počas jednej z túr stretol Lauru Hidalgovú, do ktorej sa zamiloval, no svoje city jej nikdy neprejavil, aby jej nekomplikoval život, keďže pochádzala z chudobného

prostredia. „Každý Zdravas' je ruža pre Pannu Máriu,“ hovoril, preto ho často priatelia videli, ako v ruke posúval zrnká ruženca. Pomáhal a načúval chudobným, svoje peniaze často rozdal núdznym, chodieval domov z univerzity pešo, lebo si nemohol dovoliť električku. Založil aj neformálnu Spoločnosť pochybných postáv, ktorej cieľom bolo cez priateľstvo, modlitbu a výlety do hôr šíriť kresťanské hodnoty medzi mladými.

Svoj pozemský život zavŕšil ako 24-ročný na následky detskej obrny. Zomrel náhle a ešte počas posledných chvíľ života myslel na iných a písal inštrukcie pre priateľov, aby vybavili to, čo on už nestihne.

CARLO (3. 5. 1991, Londýn, 12. 10. 2006, Monza), mladý svedok Františkovoho ducha, sa narodil v Londýne rodičom Andreovi Acutisovi a Antonii Salzano. Jeho rodičia v Londýne pracovali, ale krátko po narodení Carla sa presťahovali do Milána. Už od malička svojím životom ukazoval, že svätým sa môže stať každý – stačí mať v srdci lásku k Bohu a k ľuďom a vkladať ju do všetkého, čo robíme. Krok za krokom sa uberať po ceste k nebu.

Alebo priamo „*po dialnici*“ cez Eucharistiю. Bol ako ostatní chlapci v jeho veku, no niektorí o ňom hovorili, že to tak nie je. Všimli si totiž, že má neobyčajné priateľstvo s Bohom. Vďaka Carlovi sa väčšmi priblížili k viere aj jeho rodičia. Syn im kládol mnoho otázok, no často mu nevedeli odpovedať, a tak mama začala navštevovať kurzy náboženstva. Hoci sa nikdy formálne nepridal k františkánskemu rádu, túžil tento charizmatiký spôsob života prežívať osobitným a tvorivým spôsobom. Denne chodieval na svätú omšu, rád sa delil s inými, venoval sa kamarátom, ktorí to doma nemali ľahké, hral na saxofóne, zbieral odpadky, dokonca aj na dne mora. Z ušetreného vreckového kúpil spacie vaky bezdomovcom, chudobným rozdal peniaze zarobené obsluhou v bufete. Naučil sa programovať na úrovni skúsených programátorov. „*Keby ľudia vedeli, aký dar je Eucharistia, každý deň by chodili do kostola!*“ Toto poslanstvo túžil šíriť po celom svete, preto usporiadal výstavu o eucharistických zázrakoch, ktorá vzbudila záujem a navštívila päť kontinentov. Vytvoril o nich aj webovú stránku. Carlo bol fascinovaný Františkom i svätou Klárou. Jeho postoj k životu, chudobe a kráse sveta bol preniknutý evanjeliou jednoduchosťou.

A hoci bol dieťaťom digitálnej doby, jeho duch bol hlboko zakorenený v evanjeliu,“ pripomína arcibiskup Sorrentino.

„*Carlo mal len pätnásť rokov, keď mu bola diagnostikovaná leukémia. Napriek bolesti a obmedzeniam prijal svoj osud s obdivuhodným pokojom a vierou. Z tohto obdobia máme zachovaný krátky videoklip, v ktorom otvorene hovorí o tom, že jeho poslaním je zomrieť – no robí to s úsmevom, takmer rajsým, akoby objímal svoju sestru smrť,*“ opisuje arcibiskup. „*V tej chvíli Carlo prežil duchovné očistenie. Ježiš ho pozval, aby zanechal všetko a dôveroval mu. A Carlo na toto pozvanie odpovedal áno – s úplnou odovzdanosťou a radosťou.*“

Títo kanonizovaní predstávajú obrovskú nádej pre Cirkev i celý svet. V čase, keď mnohí mladí zápasia s otázkami identity, zmyslu života a duchovného hľadania, oslovujú jazykom, ktorému rozumejú – jazykom jednoduchosti, radosti a viery. Veríme, že dokážu preniknúť srdcia nielen mladých ľudí dnešnej doby, ale sú aj svetlom nádeje do budúcnosti.

ADRIANA LAZOROVÁ |

Spracované podľa: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocclanku=20250606029>,
<https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocclanku=20250410036>,
Čaučíková M.: Carlo na dialnici do neba, svedectvá z TV Lux, rádia Lumen

UMENIE

Milan Rúfus

CHLIEB NÁŠ KAŽDODENNÝ

Chlieb krájať...
To je nie len tak.

Chlieb nepriletiť ako vták,
jak cudzí holub do dvora.

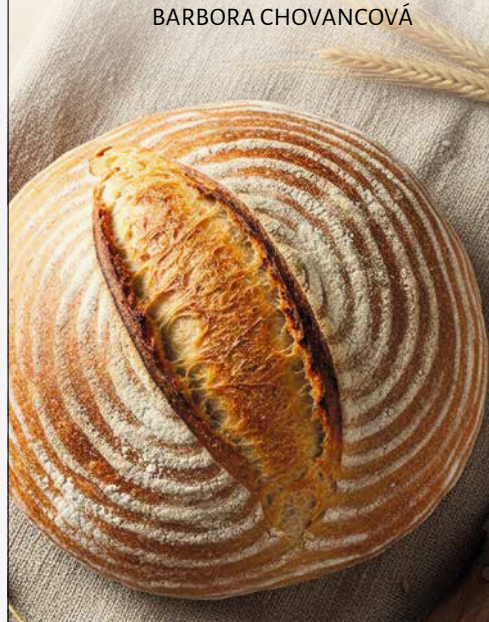
Na chlebič musíš pooratť.
A hodný svojho chleba žiť.
Chlebič si treba zaslúžiť.

Pluh tlačiť ako ťažký vlak,
Chlieb krájať – to nie je len tak.

Poznáš raz, čo to znamená.
Môj milý, chlieb je odmena.

Preto sa modli a ja tiež:
chlieb náš každodenný
daj nám dnes.

VÝBER:
BARBORA CHOVANCOVÁ

PRE DETI

TICHO LIEČI

Počujete? Bzučí mucha. A nielen ona... Obklopujú nás hlasy ľudí, hudba, televízia, zvuky rôznych prístrojov, zvierat a prírody, hluk áut a mesta. Jednoducho, chvíľka ticha je dnes niečím výnimočným. Bežné zvuky považujeme za normálne zvukové pozadie, ktoré často počujeme a už sa nad tým ani nepozastavujeme, pretože nám to príde ako niečo celkom všedné.

Naučili sme sa mnohým zvukom už ani nevenovať pozornosť. Ticho by sme si však mali dopriať častejšie ako iba v noci. Tu sú 4 dôvody, prečo je ticho pre človeka dôležité a prečo by sme si mali ticho dopriať častejšie.

1. Ticho pomáha pri regenerácii mozgových buniek

Dve hodiny ticha denne pomáhajú formovaniu nových buniek v časti mozgu zvanej hipokampus, ktorá zohráva dôležitú úlohu pri učení sa novým veciam, zapamätávaní faktov a emóciách.

Tip pre vás: Skúste si dať záväzok, že aspoň niekoľkokrát do týždňa si nájdete čas na chvíľu ticha – aspoň pár minút, kedy ponúknete mozgu možnosť občerstviť sa.

2. Vďaka tichu sme tvorivejší

Ako dobre vieme, náš mozog je aktívny aj vtedy, keď naše telo oddychuje. Počas toho, keď my odpočívame, mozog spracováva podnety získané počas dňa a osvojuje si informácie, ktoré načerpal. Keď ho pri tom nezbávajú a nevyrušujú žiadne zvuky ani hluk, prepína sa do módu, v ktorom spája emócie a spomienky, podnecuje našu predstavivosť a tvorivé schopnosti.

Tip pre vás: Ak sa snažíte niečo vytvoriť, niekedy je užitočné premýšľať nad zadáním či problémom a potom si oddýchnuť a nemyslieť naň.

3. Ticho rozptyľuje napätie a stres

Je dokázané, že neustály hluk ovplyvňuje náš mozog a vedie k zvyšovaniu hladiny stresu. Ticho má zase celkom opačný efekt. Výskumníci dospeli k záveru, že ticho je taký malý zázrak. Dve minúty ticha nám podľa nich pomôžu efektívnejšie sa zrelaxovať ako počúvanie akejkoľvek relaxačnej hudby. Takže už stačí len jediné. Nájst si počas dňa chvíľu ticha.

Tip pre vás: Vyskúšajte prechádzku. Mnohí ľudia chodia do prírody, kde je pokoj a celkom ticho, a určite sú tieto prechádzky pre ľudí prospešné. Nie je to iba o čerstvom vzduchu, ale človek si v tichu prírody dobre oddýchne.

Ticho je aj súčasťou každodennej modlitby doma alebo adorácie pred SVIATOSTOU OLTÁRNOU. Mysel'

sa vtedy upokojí, človek nachádza rôzne riešenia, môže načúvať Bohu, stretnúť sa s ním.

4. Ticho má blahodarné účinky na psychiku

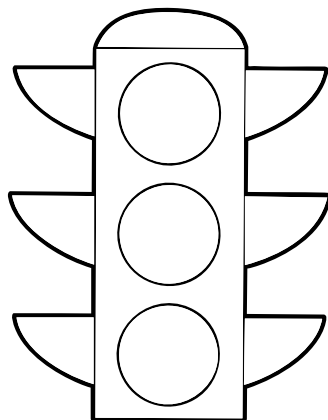
Niektó je na hluk citlivejší viac a niektó menej, tak ako aj niekomu neprekáža hluk či hudba popri práci alebo učení, a iným sa vtedy sústredí ťažšie. Aj podľa vedcov môže byť hluk prekážkou pri riešení problémov. Môže byť dôvodom našej zníženej pozornosti a niekedy môže viesť aj k tomu, že robíme viac chýb.

Tip pre vás: Ak pracujete na niečom dôležitom, alebo riešite náročné úlohy, čo si vyžaduje vašu pozornosť, radšej si nájdite tiché miesto, na ktorom vás nič nebude rozptyľovať.

Zvuky sú užitočné, ale aj ticho má svoj význam a človek by sa mal vedieť na chvíľu stíšiť, obzvlášť v dnešnom hlučnom svete.

TAK, MILÍ KAMARÁTI, PSSSSSSSSSSSSST!

Vyrob si pomôcku na ticho. Vyfarbi a vystrihni si semafor. Do červenej farby vpiš: „STOP! Počúvaj Boží hlas.“ Do oranžovej: „SPO-MAL! Odpočíň si v náručí Boha.“ Do zelenej: „CHOĎ! Vydaj sa na cestu s Bohom.“

ADRIANA LAZOROVÁ |

Spracované podľa: <https://zdravopedia.sk/ticho-lieci-viete-ake-vyhody-ponuka>

AUGUSTINIÁNSKE OKIENKO

Novozvolený pápež Lev XIV. pochádza z rehole augustiniánov.
Preto sme sa rozhodli priblížiť vám ju trochu viac v novej rubrike.

SVÄTÝ AUGUSTÍN

„JEDNO SRDCE, JEDNA DUŠA NA CESTE K BOHU.“

Mnohých z nás zaujímajú životopisy svätých, ktorí sú nám blízki svojou ľudskosťou a osobitne ľudskými slabosťami. Život sv. Augustína nám prezrádza menšie slabosti a vážne poklesky počas mladosti svätca, ktoré sa mu napokon podarilo prekonať s Božou milosťou a s pomocou dobrých ľudí, zvlášť jeho matky Moniky.

Jeho životopis je zároveň povzbudením pre všetkých, ktorí sa cítia slabí voči niektorým nerestiam. Pre tých, ktorí blúdia v zmätku súčasného sveta, či hľadajú samých seba a taktiež poukazuje na skutočnosť, že všetky zlé vlastnosti možno s Božou pomocou ovládnuť.

Sv. Augustín, známy i pod menom Aurelius Augustinus, pochádzal zo severoafrickej rímskej provincie Nurmídie. Narodil sa 13. novembra 354 v meste Tagote. Jeho otec sa volal Patricius a bol pohan. Matka Monika bola nábožná kresťanka a vychovávala syna v kresťanskej viere. Augustín mal ešte brata a sestru. Mladý Augustín mal mimoriadne nadanie, preto ho rodičia uprednostňovali a videli sa v ňom. Tým však nechtiac prispeli k neskrotnosti synovej vášnivej povahy. Otec ho podporoval a bol dokonca pyšný na jeho spôsob života, matka jasnejšie videla hroziace zlo, a preto ho napomínala „*medzi štyrmi očami*“. Pravda, svoje tu zohrala aj spoločnosť zlých kamarátov a obdiv rôznych siekt. Postupne sa dostával do mravnej aj do hlbokej náboženskej krízy.

Pri hľadaní východiska zo spletitej situácie pomohol Augustínovi rozhovor so starým kňazom Simpliciánom, ktorý bol duchovným otcom biskupa Ambróza. Povzbudzoval ho, že s pomocou Pána Boha sa dá zvládnuť všetko. Hovoril mu: „*Vrhní sa k nemu s dôverou, zovrie ťa v náručí a uzdraví ťa.*“ Veľké vnútorné pohnutie sa skončilo prívalom slz, ako hovorí sám Au-

gustín vo svojich Vyznaniach. Zápas s minulosťou sa skončil. Po obrátení Augustín ďakoval matke sv. Monike, ktorá sa 17 rokov za jeho obrátenie modlila. Roku 391 sa Augustín stal kňazom a o päť rokov biskupom. Ako biskup bol obetavým pastierom svojich veriacich a horlivým hlásateľom Božieho slova. Bol všestranne činný ako teológ, filozof, kazateľ, duchovný vodca. Augustín precítil v sebe dokonale ľudskú slabosť. Neodsúdil ľahkovážne nikoho. Mal porozumenie aj s nepriateľmi. Poznamenal, že zúriť proti týmto pobúdencom môžu iba tí, čo nikdy neskúsili na sebe, ako ťažko je dopracovať sa pravdy.

Žil v chudobe spolu s kňazmi v kláštore, ktorý vybudoval. Jeho zásluhou sa rozšírili augustiniánske kláštory po celom svete. **Oprávnené sa pokladá za najväčšieho cirkevného otca západného kresťanstva.** Napriek slabšiemu zdraviu a pohnutému životu dosiahol pekný vek. Zomrel 28. augusta roku 430 ako 76-ročný. Pochovaný je v severnom Taliansku, v meste Pávia. Svätý Augustín zanechal po smrti nielen kláštory plné mníchov, ale i knižnicu plnú svojich kníh.

Jeho dielo obsahuje filozofické, apologetické, vieroučné, mravoučné, pastoračné a polemické spisy, vysvetlenia textov, kázne, reči a množstvo listov s morálnym obsahom. V jeho autobiografickom diele Vyznania nachádzame hlboké myšlienky, ktoré sú aktuálne i po 1600 rokoch:

- Stvoril si nás pre seba, Pane, a nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v tebe. (*Vyznania 1, 1*)
 - Prvé priateľstvo je len vtedy, keď ho ty, Pane, sám spojíš láskou, ktorá je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali. (*Vyznania 4, 4*)
 - Blažený, Bože, kto ťa miluje, kto v tebe miluje priateľa a nepriateľa pre teba. Lebo len ten nestráca nijakého milého priateľa, kto miluje všetkých v tom, ktorého nemožno stratiť. A ktože je to, ak nie náš Boh. (*Vyznania 4, 9*)
 - Aký tajomný je človek, Pane, človek, ktorému si aj vlasy spočítal, ktorému ani vlas nevypadne bez tvojho vedomia; a predsa skôr možno spočítať ľudské vlasy ako city a hnutia ľudského srdca. (*Vyznania 4, 4*)
- Svätý Augustín nie je len slávnou postavou z histórie. Augustín je učiteľom, sprievodcom pre človeka všetkých čias, ktorý hľadá a túži najst pravdu. Augustínove diela sú majákom pre tých, ktorí nevedia, kde začať. „Boh Kristus je vlasť, do ktorej kráčame. Človek Kristus je cesta, po ktorej kráčame. K nemu smerujeme a skrze neho ideme.“ (Kázeň 123,3,3)

Sviatok svätého Augustína sa slávi 28. augusta. Svätý Augustín je patrónom mnohých skupín, vrátane teológov, kníhtlačiarov a pivovarníkov. Je tiež patrónom rehole augustiniánov a je známy ako patrón zjednotenia a mieru.

MODLITBA K SV. AUGUSTÍNOVI

Ó, svätý Otec Augustín, buď nám majstrom vnútorného života, daj, nech v ňom nájdeme seba samých, aby sme mohli vziať do vlastníctva našu dušu, a v jej vnútri objavili odlesk, prítomnosť a Božiu aktivitu: a tak vnímaví na poznanie našej pravej prirodzenosti, ešte vnímavejší na tajomstvo Božej milosti, budeme môcť dosiahnuť pravú múdrosť, a teda myšlienkou pravdu, s pravdou lásku, s láskou plnosť nášho života, ktorou je Boh. Amen.

BARBORA ZÁREMSKÁ |

Zdroj: Svätý Augustín: Životopis, spiritualita a texty — Juraj Pigula;
· Blízki Bohu i ľuďom — Rajmund Ondruš; www.aug.sk

KAPUCÍNSKE OKIENKO

Fotogaléria zo slávnosti Transzitus -
prechod sv. Františka do večnosti,
2. októbra 2025, Markušovce
Foto: Klára Rimbalová

RECENZIA/HUDBA

NICOLA PIOVANI

Nicola Piovani sa narodil v Ríme, kde vždy žil a pracoval, v štvrti Trionfale, 26. mája 1946.

Ako dieťa sa najprv učil hrať na akordeóne, neskôr na klavíri a ako samouk úspešne zložil záverečné skúšky na konzervatóriu Giuseppe Verdiho v Miláne. Je všestranným hudobníkom, ktorý vyjadril svoju tvorivosť v rôznych hudobných žánroch.

TVORBA

- V roku 1968 sa stretáva so Silvanom Agostim, pre ktorého skomponoval svoju prvú filmovú hudbu. O rok neskôr mu Agosti zveril hudbu k svojmu celovečernému filmu *NP Il segreto*. Tak sa začala jeho kariéra skladateľa filmovej hudby, počas ktorej vytvoril viac ako 200 filmových soundtrackov a spolupracoval s najvýznamnejšími talianskymi režisérmi, ako sú: Moretti, Benigni, Muccino, Fellini...
- V roku 1989 skomponoval pre Teatro Sistina hudbu k dielu *I sette re di Roma* (Sedem kráľov Ríma).
- V rokoch 1994/95 napísal tri piesne pre divadelné turné Roberta Benigniho – režiséra filmov *Život je krásny*, *Pinocchio*, *Tiger a sneh*, medzi nimi aj úspešnú skladbu *Quanto t'ho amato* (Ako veľmi som ťa miloval).
- V roku 1998 vytvorili Piovani a Vincenzo Cerami operu *La Pietà – Stabat Mater*.
- V roku 2002 napísal muzikálovú komédiu *Concha Bonita*, ktorá sa pohybuje na pomedzí opery a operety, spájajúc v sebe latinsko-amerického a parížskeho ducha.
- V roku 2003 sa venoval obnoveniu tradičnej rímskej piesne prostredníctvom úspešného predstavenia *Semo o nun semo* (Sme alebo nie sme).

- Jeho piesne boli v roku 2013 zhromaždené do albumu s názvom **Piovani cantabile**. Ide o netradičné CD, ktoré bolo kladne prijaté kritikou aj verejnosťou.

OPERA LA PIETÀ - STABAT MATER

La Pietà je oratórium v šiestich častiach. Texty Ceramiho sú často kritické, skeptické, reflektujú utrpenie, nespravodlivosť, krízu vzťahu človeka k Bohu. Autorom hudby je Nicola Piovani.

Začnime tým, čo sa v Piovaniho verzii odlišuje od klasických produkcií: predovšetkým k latinským veršom stredovekého náboženského básnika sa pridávajú originálne texty napísané Vincenzom Ceramim, ktoré sú rozprávané hlasom narátora a spievané dvoma umelkyňami, ktoré nám rozprávajú o dvoch moderných, rôznych a geograficky vzdialených

utrpeniach. Dve matky, rozdelené zemou a morom, rôznymi kultúrami a štýlmi spevu. Biela matka so sopránovým hlasom zosobňuje utrpenie ženy, ktorá sa dozvedá o predávkovaní svojho syna v meste nášho bohatého a uponáhľaného západu. Čierna matka z Afriky, kontinentu symbolizujúceho nespravodlivosť nášho globalizovaného sveta a ideologický kontrast nášho necitlivého života na úkor blahobytu, vidí zomierať svoje dieťa kvôli hladu.

Výkon dvoch speváčok je pevný a vášnivý a celá opera vykazuje vnútornú konzistenciu napriek rôznym moderným vsuvkám, ktoré rímsky skladateľ správne a odvážne vložil do klasického základu.

Veľmi sa mi páčilo, ako Piovani počas hudobnej narácie použil zvuk viac než melódiu na zdôraznenie nálad alebo špeciálnych momentov príbehu, čo pripomína spôsob komponovania filmovej hudby. Možno práve vďaka tomuto

dojmu som sem-tam zachytil ozveny typického Piovaniho štýlu alebo aspoň melódie a árie pripomínajúce zvukové stopy jeho najslávnejších a najuznávanejších diel.

Táto reinterpretácia a prepísanie „klasiky“ dvojicou Piovani/Ceramim si bezpochyby zaslúži rešpekt a pochvalu, nielen pre vysokú umeleckú hodnotu, ale aj preto, že si trúfla pridať spoločenský, ak nie priamo politický rozmer k náboženskému dielu, pričom neporušila jeho posvätnú a duchovnú zložku, ba práve naopak, zdôraznila jeho poslanstvo a učenie tým, že doň zahrnula súčasné príbehy dvoch matiek dneška. Ich bolesť a láska, hoci geograficky a časovo vzdialené od Márie, sú v skutočnosti večné a blízke silou ich poslania, pretože vyzývajú poslucháča k zamysleniu a potrebe vrátiť do centra našich životov hlbšie, nezmeniteľné a prastaré hodnoty, ktoré presahujú epochy, spoločenské systémy a pozemské hranice, ako sú súcit, láska a zmysel pre obetu, ktoré by naozaj mohli priniesť svetu revolučnú silu účinnejšiu než akékoľvek politické hnutie alebo ekonomická teória.

Nicola Piovani je umelec, ktorý dokáže majstrovsky vyjadriť hudbou jemnosť, cit, vášeň, smútok, hnev, neistotu, časy dobré, vojnu, detskú hravosť, huncútstva. Pri počúvaní jeho skladieb sa s ľahkosťou preniesieme do Toskánska, Ríma na Sicíliu a zažijeme východ alebo západ slnka, more, vietor, pokoj... jednoducho spomienky nielen na miesta, ale hlavne na ľudí, a aj na našich blízkych.

Zo spomínanej opery La Pietà vyberáme uspávanku Dormi, dormi (Spi, spi) a taktiež soundtracky k filmom Gli anni piu belli (Najlepšie roky), Pinocchio, A cassa tutti bene (Doma je všetko v poriadku).

Spracoval: PETER LAZOR |

Použitá zdroje: <https://www.nicolapiovani.net/>,
<https://www.culturalismi.com/la-pieta-di-nicola-piovani/>

INFORMÁTOR

MARKUŠOVCE

- V dňoch 21. – 26. júla 2025 sa uskutočnil eRko letný tábor v Pastoračnom centre v Ludrovej. Nosnou myšlienkou ukrytou v tajuplnom názve **Príbeh, ktorý nekončí**, bolo Sväté písmo. Mladosť, radosť a veľa nezabudnuteľných zážitkov všetkým spestrili prázdninové dni.
- Dňa 28. septembra 2025 sa vo farskom kostole za účasti pútnikov z filiállok Teplička a Lieskovany konala odpustová slávnosť ku cti sv. Michala Archanjela. Svätú omšu celebraval dôstojný pán Miroslav Mudrík z Odorína, ktorý v homílii zdôraznil, akého mocného zástancu máme v nebi v boji proti zlu a úkladom diabla vo svete.
- V jubilejnom roku sa pravidelne raz mesačne konajú odprosujúce eucharistické pobožnosti zamerané a odpustenie a uzdravenie našich vzťahov.
- V predvečer sviatku sv. Františka 2. októbra 2025 po svätej omši pripravili naši bratia kapucíni Tranzitus sv. Františka, zbožnú spomienku na prechod sv. Františka do večnosti.
- Dňa 4. októbra 2025 sa aj naši farníci zúčastnili púte na Oravu, ktorú zorganizovalo ružencové bratstvo z Lieskovian. K Ježišovým nohám nad Klinom sme zložili všetky ťažkosti a starosti, na slnkom zaliatom Slanickom ostrove sme načerpali energiu a bl. Zdenku v Krivej sme prosili o kúsok z jej odvahy niest svoj každodenný kríž. Ďakujeme za vydarené podujatie.
- Na sviatok Panny Márie Ružencovej 7. októbra 2025 sa vo farskom kostole konala pobožnosť večeradla. Tak, ako prostredníctvom modlitby posvätného ruženca pomohla Panna Mária kresťanom zvíťaziť nad Turkami v bitke pri Lepante, prosíme ju aj dnes o ukončenie vojnových konfliktov vo svete, najmä na Ukrajine a v Palestíne.
- **Slávime „Dušičky“.** Myslíme na životné prostredie a prispejme striedmosťou pri výzdobe našich hrobov. Oveľa dôležitejšia je modlitba za našich blízkych, ktorí sú už vo večnosti.

MONIKA HAMRÁKOVÁ |

Foto: Peter Lazor

INFORMÁTOR

TEPLIČKA

- Vo štvrtok 19. júna 2025 na sviatok Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi celebraval svätú omšu v Tepličke pán farár Saloka a následne sa konala procesia okolo kostola, kde boli postavené oltáriky. Ďakujeme ochotným veriacim, ktorí každoročne prispievajú k dôstojnému priebehu slávnosti.
- V júni p. Štefan Holečko so synom Bohušom opravovali a natierali v interiéri kostola na viacerých miestach poškodenú omietku, za čo im patrí vďaka.
- 28. júna 2025 sa aj veriaci z Tepličky zúčastnili Dňa farnosti v Markušovciach
- Ako každoročne aj v tomto roku putovali Tepličania do Levoče (od 29. júna do 6. júla 2025) a Schulerlochu (13. a 16. júla 2025).
- Aj v letných mesiacoch navštevovali veriaci z Tepličky jubilejné chrámy (v Smižanoch, Poprade či Košiciach), kde prebiehali Večery milosrdenstva.
- 17. augusta 2025 mali aj Tepličania zastúpenie na odpustovej slávnosti v Lieskovanoch.

Požehnanie kaplnky sv. Barbory na Bindte spišským biskupom Františkom Trstenským.
Foto: Jozef Sendrej

- 29. augusta 2025 boli veriaci z Tepličky prítomní na požehnaní kaplnky sv. Barbory na Bindte spišským biskupom Františkom Trstenským.
- Odpustovú slávnosť Narodenia Panny Márie v Tepličke 7. septembra 2025 celebraval správca farnosti v Letanovciach Marián Sivoň, spolu s našimi kňazmi.
- 14. septembra 2025 putovali veriaci z Tepličky autobusom na Horu Zvir do Litmanovej.
- 15. septembra 2025 viedol na Sviatok Sedembolestnej Panny Márie krížovú cestu na kalvárii v Tepličke farský vikár Vladimír Fedorek.
- 28. septembra 2025 aj niekoľko veriacich z Tepličky zavítalo na odpustovú slávnosť sv. Michala Archanjela v Markušovciach. Zvlášť ďakujeme tým, ktorí sa na odpustových slávnostiach odejú do krojov.
- 4. októbra 2025 aj veriaci z Tepličky navštívili v rámci farskej púte s farským vikárom Vladimírom Fedorekom rodisko bl. Zdenky Schelingovej – Krivú a areál pri soche Krista v obci Klin.

JOZEF SENDREJ |

Teplička – krížová cesta. Foto: Jozef Sendrej

VYDÁVA

Rímskokatolícka cirkev,
farnosť Markušovce

Zodpovedná redaktorka:
Mgr. Monika Hodnická

Redaktori:
Mgr. Adriana Lazorová
Peter Lazor
Mária Koňaková
Mgr. Jozef Sendrej
Mgr. Barbora Chovancová
Mgr. Zuzana
Klučárová, PhD.

Sadzba a grafická úprava:
Dana Košková

Technické spracovanie:
Tlačiareň Kežmarok

Jazyková úprava:
Mgr. Barbora Chovancová

Odborný konzultant:
Mgr. Štefan Saloka

Imprimatur:
prof. ThDr. František
Tondra, spišský
diecézny biskup

BÚ 16. 2. 1999,
č. prot. 113/99.
Registrované OÚ,
odbor školstva a kultúry
v Spišskej Novej Vsi,
reg. č. 2/99.

Náklad 600 kusov.

Adresa redakcie:
Rímskokatolícka cirkev,
farnosť Markušovce,
Michalská 52,
053 21 Markušovce

Kontakty:
www.pokojadobro.sk
f www.facebook.com/
Pokojadobromarkušovce

Redakcia si vyhradzuje
právo upravovať
príspevky.

Nevyžiadané rukopisy
nevraciamy.

NEPREDAJNÉ.

Časopis vyšiel aj s podporou
obce Markušovce.

